

HET OTHELLOSYNDROOM

DE ONTROWWAAN

I. Pinheiro
Psychiater bij de Waag, Utrecht

HET OTHELLOSYNDROOM

"O, beware, my lord, of jealousy!
It is the **green-eyed monster**, which doth mock
The meat it feeds on."

HET OTHELLOSYNDROOM

- **Overtuiging** van de **ontrouw** van de huwelijkspartner of geliefde
- **Risicofactor** voor **stalking, geweld en moord van partner**, vooral bij mannen^{1,2, 3}
- Prevalentie: <1% in de wereldpopulatie, 1.1% bij psychiatrische patiënten en **7% bij neurologische patiënten**^{1,2}
- Vaak gepaard met hallucinaties of andere wanen^{1,2}
- Etiologische **heterogeniteit**

1. Dangerous passion: Othello syndrome and dementia; G. Cipriani et al.; Psychiatry and Clinical Neurosciences 2012; 66: 467-473.
2. Delusional jealousy: a brief literature review and a case report of 'unfaithful husband' with sociocultural repercussions; Qureshi et al; INDJ, 6(2): 1-18,2016.
3. Fataal huiselijk geweld; F. Koenraadt en M. Liem; Justitiele verkenningen, jrg. 36, nr. 8, 2010 Huiselijk geweld.

HET OTHELLOSYNDROOM BIJ VERSCHILLENDE AANDOENINGEN

- Primaire psychiatrische aandoeningen o.a. ¹
 - Waanstoornis
 - Schizofrenie
 - Schizoaffectieve stoornis
 - Bipolaire stoornis
 - Depressieve stoornis met psychotische kenmerken

1. Het Othellosyndroom bij de ziekte van Parkinson; een voorbeeld van een minder bekend waan; E.C. Potters, J.T.H. Van Asseldonk, J.J. Tilanus; Tijdschrift voor psychiatrie 59(2017)5, 302-305.

HET OTHELLOSYNDROOM BIJ VERSCHILLENDE AANDOENINGEN

- Psychotische stoornis door een middel/medicatie
o.a.^{1,2,3,4}
 - Alcohol
 - Dopamineagonisten
 - Amantidine
 - Anabole steroïden
 - Methamfetamine
 - Cocaine

1. Het Othellosyndroom bij de ziekte van Parkinson; een voorbeeld van een minder bekend waan; E.C. Potters, J.T.H. Van Asseldonk, J.J. Tilanus; Tijdschrift voor psychiatrie 59(2017)5, 302-305.

2. Clinical and imaging features of Othello's syndrome; Graff-Radford et al.; Eur J Neurol. 2012 January; 19(1): 38-46.

3. Dangerous passion: Othello syndrome and dementia; G. Cipriani et al.; Psychiatry and Clinical Neurosciences 2012; 66: 467-473

4. Delusional jealousy: a brief literature review and a case report of 'unfaithful husband' with sociocultural repercussions; Qureshi et al; INDJ, 6(2): 1-18,2016.

HET OTHELLOSYNDROOM BIJ VERSCHILLENDE AANDOENINGEN

- Psychotische stoornis door een somatische aandoening o.a.^{1,2,3}
 - Hyperthyreoïdie
 - Cerebrovasculaire accidenten in de rechter hemisfeer
 - De ziekte van Alzheimer
 - Frontotemporale dementie
 - Lewylichaampjesdementie
 - Ziekte van Parkinson
 - Normal Pressure Hydrocephalus (NPH)
 - Hersentumoren

1. Het othellosyndroom bij de ziekte van Parkinson; een voorbeeld van een minder bekend waan; E.C. Potters, J.T.H. Van Asseldonk, J.J. Tilanus; Tijdschrift voor psychiatrie 59(2017)5, 302-305.

2. Clinical and imaging features of Othello's syndrome; Graff-Radford et al.; Eur J Neurol. 2012 January; 19(1): 38-46.

3. Dangerous passion: Othello syndrome and dementia; G. Cipriani et al.; Psychiatry and Clinical Neurosciences 2012; 66: 467-473

HET OTHELLOSYNDROOM BIJ DEMENTIE

- Risicofactoren voor Othellosyndroom bij dementie:¹
 - Visuele en auditieve hallucinaties met seksuele thema's
 - Hyperseksualiteit na het ontstaan van dementie met afwijzing door partner
 - VG van ontrouw bij huidige partner of vorige partners
 - Borderline georganiseerde persoonlijkheid (borderlineorganisatie)

DE ROL VAN DE RECHTER FRONTALE KWAB BIJ HET OTHELLOSyndROOM

- Precieze neurale mechanismen moeten nog worden opgehelderd
- Structurele afwijkingen aangetoond, vaak rechter hersenhelft betrokken^{1,2,3}
- *2-factor theory*: combinatie van abnormale perceptuele ervaringen met een disfunctioneel '*belief evaluation system*'^{1,3,4}

1. Delusions and the right hemisphere: a review of the case for the right hemisphere as a mediator of reality-based belief; Gurin and Blum; J Neuropsychiatry Clin Neurosci 29:3, Summer 2017

2. Clinical and imaging features of Othello's syndrome; Graff-Radford et al.; Eur J Neurol. 2012 January; 19(1): 38-46.

3. Dangerous passion: Othello syndrome and dementia; G. Cipriani et al.; Psychiatry and Clinical Neurosciences 2012; 66: 467-473

4. Schizophrenia and monothematic delusions; M. Coltheart et al; Schizophrenia Bulletin vol. 33 no. 3 pp. 642-647, 2007

CASUS VAN DE FILM L' ENFER

- Paul (François Cluzet)
 - Man, 35-45 jaar?
 - Afkomstig uit Frankrijk
 - Hoteleigenaar in Frankrijk
 - Getrouwd met Nelly (Emmanuelle Béart)
 - Vader van 1 zoon van 7 jr.

CASUS VAN DE FILM L' ENFER

- Psychiatrische voorgeschiedenis: blanco
- Somatische voorgeschiedenis: blanco
- Familieanamnese: onbekend
- Huidige medicatie: “slaapmedicatie”
- Intoxicaties:
 - Alcohol: lijkt sprake te zijn van overmatig alcoholgebruik
 - Drugs: geen
 - Nicotine: lijkt veel te roken per dag

BELOOP - IN HET BEGIN

- Goed gefunctioneerd tot zijn 35ste-45ste
- Begint met slaapproblemen,
vermoeidheid, onrust en excessieve
bezorgdheid

L' ENFER - TRIGGERS

16 min 16 sec t/m 16 min 51 sec Titel 1

33 min 45 sec t/m 35 min 50 sec Titel 2

L'ENFER - ESCALATIE

51 min 32 sec t/m 53 min 44 sec Titel 3

1u 08 min 27 sec t/m 1u 10 min 33 sec Titel 4

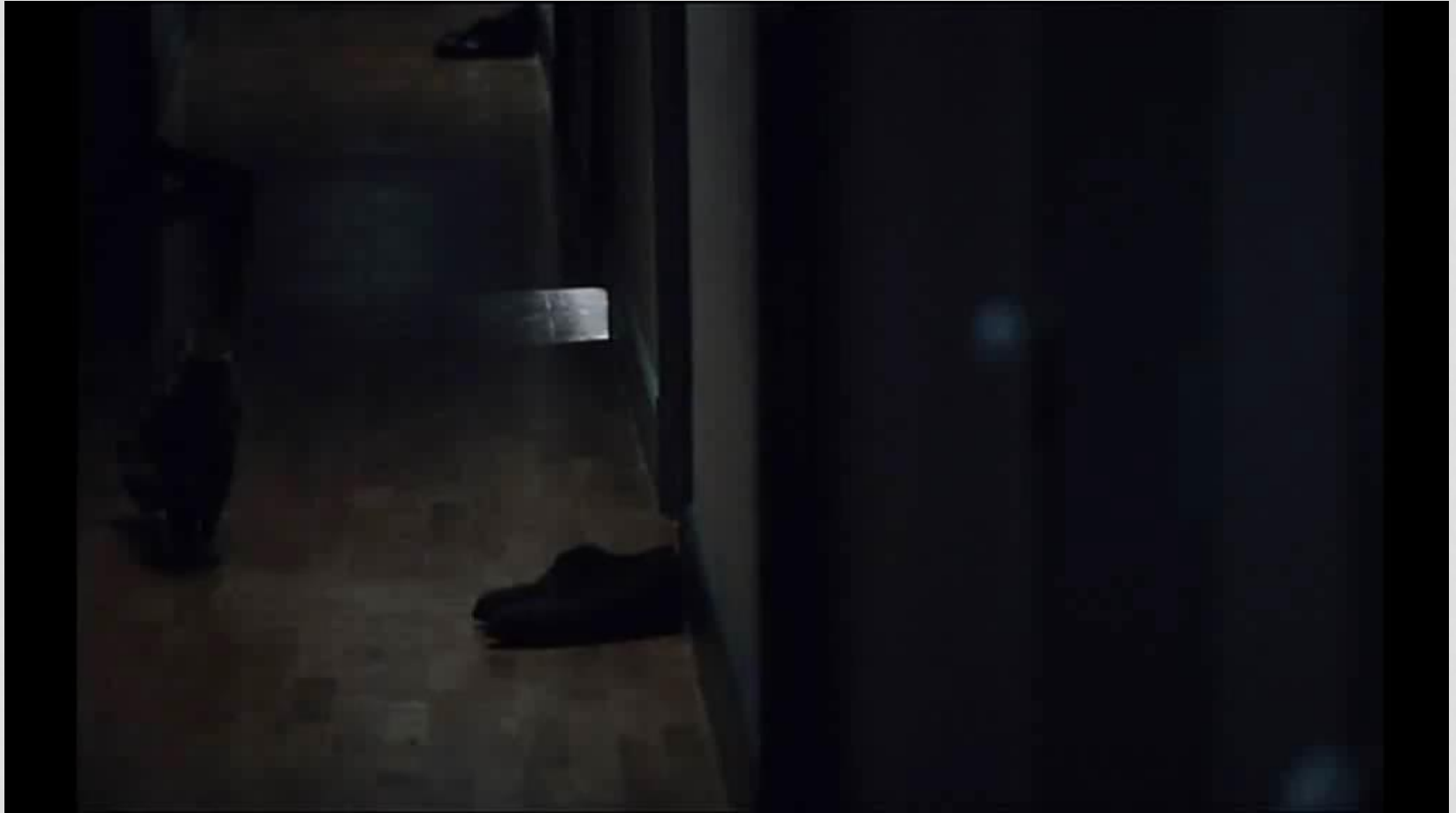

L'ENFER - HEL

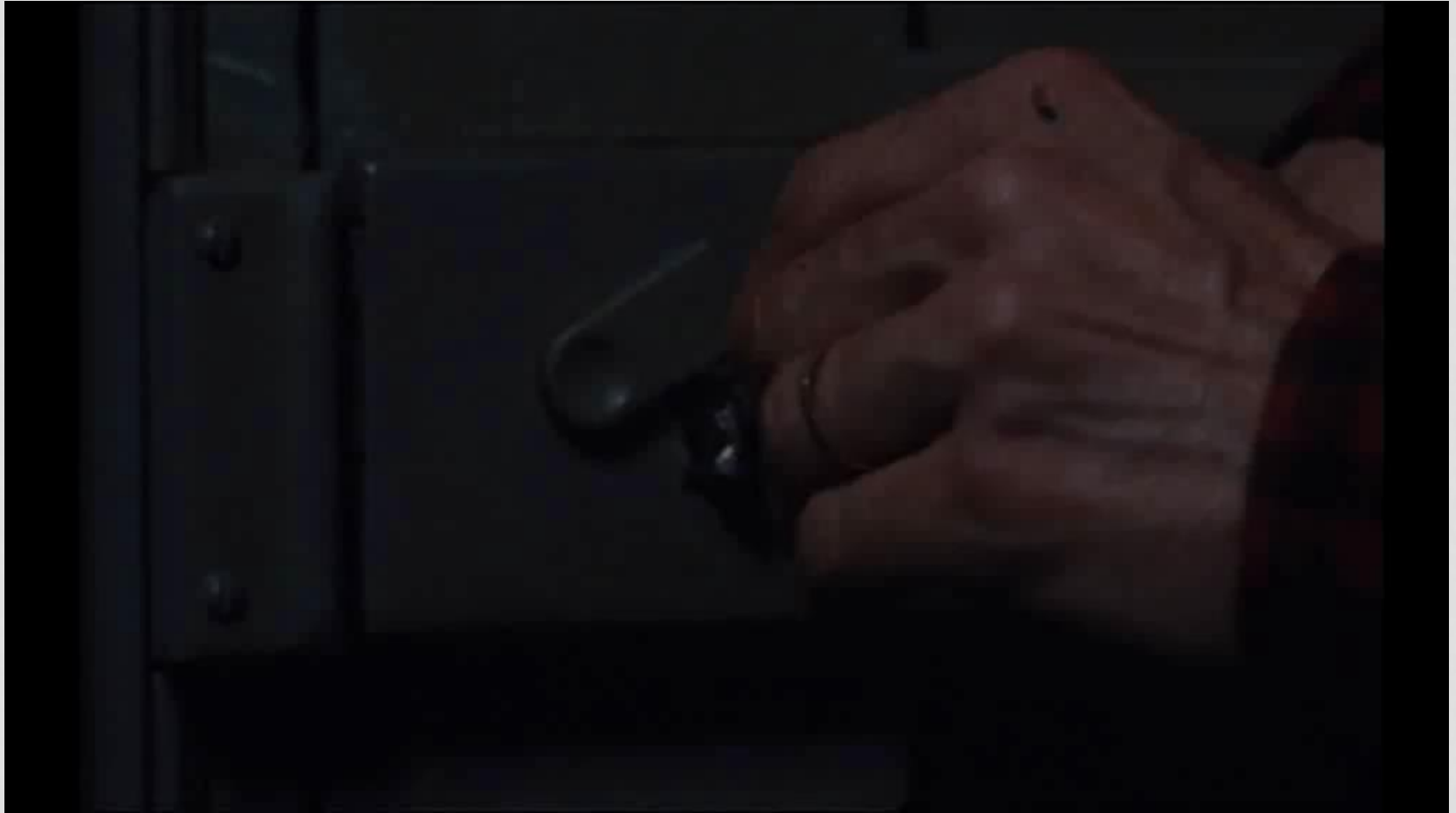
1u 13 min 37 sec t/m 1u 16 min 41 sec Titel 5

1u 28 min 29 sec t/m 1u 34 min 10 sec Titel 6

[Empty white box for text]

[Empty white box for text]

DISCUSSIE

DD bij Paul?

PARTNERDODING

- Meest voorkomende vorm van doding in gezinsverband¹
- Daders: vooral mannen, met een niet-Nederlandse etnische achtergrond, lage sociaaleconomische status¹
- Slachtoffers: vooral vrouwen¹
- Vaak gepleegd in een woning¹
- Door wurging of met gebruikmaking van een steekwapen^{1,2}
- Hoge prevalentie van voorafgaand huiselijk geweld^{1,2,3}

1. Fataal huiselijk geweld; F. Koenraadt en M. Liem; Justitiële verkenningen, jrg. 36, nr. 8, 2010 Huiselijk geweld.

2. Delusional jealousy: a brief literature review and a case report of 'unfaithful husband' with sociocultural repercussions; Qureshi et al; INDJ, 6(2): 1-18,2016.

3. Dangerous passion: Othello syndrome and dementia; G. Cipriani et al.; Psychiatry and Clinical Neurosciences 2012; 66: 467-473

DODINGEN DOOR PATIENTEN MET EEN PSYCHOTISCHE STOORNIS

- Moord of doodslag 10 tot 20 keer zo hoog als in de algemene bevolking
- Prevalentie 5-13%
- Het slachtoffer meestal een **bekende**
- Bij 50% **middelenmisbruik** in de periode voor of ten tijde van het delict
- Het risico op een doding is 15 keer verhoogd wanneer een patiënt met een psychotische stoornis **niet onder behandeling staat**

THE END

Dank u wel.

Merci.